



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 223/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2, čl. 39 a čl. 40 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b), c) a d) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 41/2014 a jeho uznesením z 11. februára 2016 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016 a jeho uznesením z 20. apríla 2016 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 39, čl. 40 ods. 2 a 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b), c) a d) a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 41/2014 a jeho uznesením z 11. februára 2016 a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016 a jeho uznesením z 20. apríla 2016.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v konaní vedenom okresným súdom sp. zn. 3 Nt 41/2014 domáhal povolenia obnovy konania v jeho trestnej veci. Návrh sťažovateľa na povolenie obnovy trestného konania bol uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 41/2014 z 19. augusta 2015 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 81/2015 z 12. októbra 2015 zamietnutý.

3. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 3 Nt 41/2014 z 11. februára 2016 v súvislosti s konaním o návrhu na povolenie obnovy sťažovateľovi uložil povinnosť *„nahradiť štátu vyplatenú odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi... v sume 1 998,35 Eur, pretože nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú náhradu“*.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 24/2016 z 20. apríla 2016 rozhodol tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

5. Podľa názoru sťažovateľa označenými rozhodnutiami všeobecných súdov oboch stupňov boli porušené ním označené základné práva zaručené ústavou a listinou, ako aj práva zaručené dohovorom, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia danej veci. Ako sťažovateľ uvádza, *„okresný súd nesprávne aplikoval na predmetnú vec ust. § 555*

*ods. 1 písm. c) Tr. por. v spojení s § 558 ods. 2 Tr. por. “. Je presvedčený, že použité malo byť ustanovenie § 556 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) v spojení s § 34 ods. 3 Trestného poriadku, v dôsledku čoho je podľa sťažovateľa „vylúčená aplikácia ust. § 555 ods. 1 písm. c) Tr. por. v spojení s § 558 ods. 2 Tr. por. “.*

6. Podľa slov sťažovateľa *„napadnuté uznesenie je nesprávne a nezákonné, vychádza z nesprávnych skutkových záverov a z nesprávneho právneho posúdenia“*.

7. Z § 556 ods. 1 Trestného poriadku podľa sťažovateľa vyplýva *„zásadná podmienka pre aplikáciu dispozície, a to že musí ísť o podanie celkom bezvýsledného návrhu na obnovu konania“*, čo sa na jeho prípad nevzťahuje, keďže za taký považuje iba návrh, ktorý bol odmietnutý podľa § 399 ods. 1 Trestného poriadku.

8. Sťažovateľ tvrdí, že *„Súdom uplatnená a aplikovaná právna norma a jej výklad je extrémne nesúladný, zjavne odporujúci právnej úprave lex specialis a nedá sa“* v jeho prípade *„uplatniť“*. Pokračuje, že *„Pokial' by aj bola splnená hypotéza ust. § 556 ods. 1 Tr. por., skutkové závery, ktoré súd v danej veci viedli k uloženiu povinnosti uhradiť štátu trovy obhajoby sú zjavne svojvoľné a arbitrárne. Ustanovenie § 556 ods. 1 druhá alinea Tr. por., rovnako ako ust. § 558 ods. 2 Tr. por. vylučuje uloženie povinnosti odsúdenému uhradiť trovy obhajoby v prípade, ak má obvinený nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú náhradu... okresný súd pri zisťovaní splnenia podmienok na poskytnutie bezplatnej obhajoby postupoval svojvoľne, pričom svoje rozhodnutie založil na protirečivom a svojvoľnom vyhodnotení zisteného skutkového stavu, teda... nemajetnosti“* sťažovateľa, *„ktorá zakladá... právo na bezplatnú obhajobu. Žiadne z ust. Tr. por. nedáva oprávnenie súdu rozhodovať na základe skutkového stavu veci, ktorý môže hypoteticky nastať v budúcnosti... Okresný súd na jednej strane správne zistil... nemajetnosť“* sťažovateľa, *„ale na druhej strane tieto skutkové zistenia negoval skutkovým stavom, ktorý by mohol nastať v budúcnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody“*.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že okresný súd postupom v konaní vedenom pod vedenom pod sp. zn. 3 Nt 41/2014 a jeho uznesením z 11. februára 2016 a krajský súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016 a jeho uznesením z 20. apríla 2016 porušili jeho ním označené základné práva zaručené ústavou a listinou a práva zaručené dohovorom. Napadnuté rozhodnutia oboch konajúcich súdov navrhol zrušiť a požadoval prikázať všeobecným súdom „vydať uznesenie o poskytnutí bezplatnej obhajoby“. Zároveň sa domáhal priznania mu finančného zadost'učinenia v sume 10 000 € a náhrady trov konania pred ústavným súdom.

## II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

13. Podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, IV. ÚS 71/05).

16. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2, čl. 39 a čl. 40 ods. 2 a 3 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b), c) a d) a čl. 7 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 41/2014 a jeho uznesením z 11. februára 2016 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016 a jeho uznesením z 20. apríla 2016, ku ktorému malo dôjsť

v súvislosti s rozhodovaním a rozhodnutím o povinnosti sťažovateľa nahradiť štátom vyplatenú odmenu ustanovenému obhajcovi v konaní o povolenie obnovy konania. Sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov oboch stupňov za arbitrárne a svojvoľné.

### **K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím okresného súdu**

17. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľov je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

18. V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť, teda mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

19. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

## **K namietanému porušeniu práv postupom a rozhodnutím krajského súdu**

20. Sťažovateľ namieta porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, základných práv zaručených v čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2, čl. 39 a čl. 40 ods. 2 a 3 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 1, 2 a 3 písm. a), b), c) a d) a čl. 7 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016 a jeho uznesením z 20. apríla 2016.

21. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 1 listiny osobná sloboda sa zaručuje.

22. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a obdobne podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a obdobne čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

25. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obdobne podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

26. Podľa čl. 49 ústavy a obdobne podľa čl. 39 listiny len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

27. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy a obdobne podľa čl. 40 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

28. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

29. Podľa čl. 40 ods. 3 listiny obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Ak si obhajcu nezvolí, hoci ho podľa zákona musí mať, ustanoví mu ho súd. Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch má obvinený právo na bezplatnú pomoc obhajcu.

30. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

31. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

32. Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;...

33. Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

34. Ústavný súd pripomína, že predmetom napadnutého konania a rozhodnutia krajského súdu bolo rozhodovanie náhrade trov bezúspešného konania o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania. Už zo samotného textu citovaných ustanovení čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 čl. 39 a čl. 40 ods. 2 listiny, ako aj čl. 6 ods. 2 a 3 písm. a), b) a d) a čl. 7 ods. 1 dohovoru vyplýva, že medzi právami zakotvenými v označených článkoch ústavy, listiny a dohovoru a namietaným postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 24/2016 z 20. apríla 2016 absentuje akákoľvek príčinná súvislosť, keďže predmetom tohto konania nebolo rozhodovanie ani o osobnej slobode, ani o vine a treste sťažovateľa a zjavne nedošlo ani k porušeniu rovnosti účastníkov konania, ani k zbytočným priet'ahom, prípadne k porušeniu iných ústavno-procesných princípov (verejnosť konania, prerokovanie v prítomnosti sťažovateľa, možnosť vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom a pod). Takisto nedošlo k porušeniu základného práva na prezumpciu neviny (keďže tá už bola podstatne skôr vyslovená právoplatným rozhodnutím) ani základného práva obhajobu v materiálnom zmysle v rámci konania o vine a treste sťažovateľa. V tomto konaní nemohli byť porušené ani práva na oboznámenie s povahou a dôvodom obvinenia, práva na primeraný čas a možnosti na prípravu obhajoby ani práva na výsluchy svedkov.

35. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, čl. 8 ods. 1 a 2, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2, čl. 39 a čl. 40 ods. 2 listiny a práv zaručených v čl. 6 ods. 2 a 3 písm. a), b) a d) a čl. 7 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016 a jeho uznesením z 20. apríla 2016 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

36. Zjavne neopodstatnenou je sťažnosť aj v časti namietaného porušenia práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) dohovoru namietaným postupom a rozhodnutím krajského súdu.

37. Ústavný súd konštantne vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva, že pod ochranu podľa čl. 6 dohovoru nespadá konanie o návrhu na povolenie obnovy konania (IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02), pretože v tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru (o tom už bolo právoplatne rozhodnuté v pôvodnom konaní, ktorého obnovy sa sťažovateľ domáhal). Článok 6 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj SVÁK, J. Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003. s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60; taktiež REPÍK, B. Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava : MANZ, 1999. s. 62 – 63, kde sa uvádza: „*Pôsobnosť (aplikovateľnosť) článku 6 zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda na konanie o obnove... a článok 6 ani nezaručuje právo na revíziu procesu*“, alebo aj rozhodnutie ESLP vo veci sťažnosti č. 41372/98, Václavík proti Slovensku z 30. 9. 2003]. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.

38. Z uvedeného vyplýva, že ak sa ustanovenia čl. 6 dohovoru nevzťahujú na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania, je vylúčené, aby sa vzťahovali na rozhodovanie o náhrade trov v súvislosti s takýmto konaním.

39. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

40. Napokon sa ústavný súd zaoberal otázkou možného zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva bezplatnú pomoc obhajcu podľa čl. 40 ods. 3 listiny.

41. Ústavný súd vo vzťahu k podstate námietok sťažovateľa v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

42. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

43. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd posúdil napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľom označenými základným právami podľa ústavy a listiny.

44. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 3 Tos 24/2016-185 z 20. apríla 2016, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 3 Nt 41/2014 z 11. februára 2016, v podstatnom uviedol:

*„Odvolací súd považuje závery okresného súdu, že odsúdený v súčasnosti nespĺňa podmienky pre priznanie nároku na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu za vecne správne. Na základe správne zistených osobných, zárobkových a majetkových možností a schopností okresný súd správne prihliadol na skutočnosť, že [REDAKOVANÉ] je v produktívnom veku, od 4. 2. 2013 až doteraz je počas výkonu trestu odňatia slobody pracovne zaradený a je mu vyplácaná pracovná odmena. Zo strany [REDAKOVANÉ] je odsúdený hodnotený kladne, má snahu zúčastňovať sa pomocných prác v prospech ústavu a zároveň rešpektuje pokyny nadriadených ako i interné predpisy zariadenia. Stav finančných prostriedkov na jeho konte ku dňu 2. 2. 2016 je vo výške 37,14 Eur. Zároveň okresný súd správne prihliadol aj na schopnosti odsúdeného, pretože pri skúmaní nároku na priznanie bezplatnej obhajoby, prípadne obhajoby za zníženú odmenu sa prihliada okrem aktuálnych možností odsúdeného i na schopnosti odsúdeného, ktoré smerujú do budúcnosti. Vzhľadom k tejto skutočnosti, okresný súd správne prihliadol na záujem odsúdeného [REDAKOVANÉ] o jeho prácu v ústave, taktiež na jeho produktívny vek, jeho osobnú a zdravotnú situáciu, ktorá dáva záruku, že po vykonaní trestu bude v schopnostiach odsúdeného si nájsť primeranú prácu a týmto si zabezpečiť pravidelný príjem zo zamestnania.*

*Pokiaľ odsúdený [REDAKOVANÉ] namietol, že okresný súd použil nesprávne ustanovenia Trestného poriadku, pričom namiesto § 555 ods. 1 písm. c) Tr. por. s použitím § 558 ods. 2 Tr. por. mal použiť § 556 ods. 1 Tr. por. s použitím § 34 ods. 3 Tr. por., odvolací súd uvádza, že z hľadiska podstaty a účelu oboch dotknutých ustanovení Trestného poriadku je význam oboch ustanovení v zásade zhodný. Podstatou oboch ustanovení je povinnosť nahradiť štátu odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi, v prípade ak*

obvinený nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu, pričom ustanovenie § 556 ods. 1 Tr. por. na rozdiel od § 555 ods. 1 písm. c) Tr. por. upravuje túto povinnosť vo vzťahu ku odsúdenému (osobe, proti ktorej bol vydaný odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť - § 10 ods. 14 Tr. por.) v konaní o dovolaní alebo v konaní o návrhu na obnovu konania. Z ustanovenia § 556 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že pri posudzovaní podmienok na uloženie povinnosti odsúdenému na náhradu trov konania štátu sa pripája i zákonná podmienka, že ide o celkom bezvýsledné dovolanie alebo návrh na obnovu konania. Skúmanie tejto podmienky však je úplne bez významu, ak súd zistí, že odsúdený nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu, k čomu správne dospel okresný súd v napadnutom uznesení.

Nad rámec..., odvolací súd dodáva, že nie je možné za celkom bezvýsledný návrh na povolenie obnovy konania považovať len taký návrh, ktorý bol odmietnutý podľa § 399 ods. 1 Tr. por. V zmysle § 399 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por. súd návrh na povolenie obnovy konania odmietne, ak bol podaný neoprávnenou osobou, smeruje len proti rozhodnutiu alebo výroku, ohľadne ktorého obnova konania nie je prípustná a ak je obnova konania vylúčená podľa § 395. Trestný poriadok v § 399 ods. 1 Tr. por. ustanovuje zákonné dôvody, ktoré vedú k odmietnutiu návrhu na povolenie obnovy konania, bez toho, aby súd vecne preskúmal skutočnosti alebo dôkazy uvedené v návrhu na povolenie obnovy konania. To však neznamena, že nemôže byť celkom bezvýsledný i návrh na povolenie obnovy konania, ktorý bol podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietnutý... krajský súd považuje za potrebné dodať, že obnova konania (§ 393 a nasl. Tr. por.) je mimoriadnym opravným prostriedkom, účelom ktorého je náprava právoplatného rozhodnutia, ktoré vychádza zo súdom zistených skutkových okolností, ktoré skutkové okolnosti zrejme nie sú správne, pretože dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy v pôvodnom konaní neznáme a tieto nové skutočnosti alebo dôkazy by mohli viesť k iným skutkovým zisteniam súdu. ...tento mimoriadny opravný prostriedok nie je určený na nápravu súdnych rozhodnutí, v ktorých bol správne zistený skutkový stav veci, avšak malo dôjsť k nesprávnemu výkladu právnych noriem hmotného práva, prípadne k porušeniu procesných právnych noriem, na ktorú nápravu slúži iný mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie (§ 368 ods. 1 a nasl. Tr. por.)... Z hľadiska posúdenia v návrhu na obnovu konania uvedených skutočností alebo dôkazov je rozhodné, že musí ísť o skutočnosti alebo dôkazy, ktoré boli súdu skôr,

*teda v pôvodnom konaní, neznáme, neboli predmetom dokazovania, ani neboli v tom čase v spise obsiahnuté... podľa dlhodobu ustálenú súdnu praxu... v konaní o povolenie obnovy konania súd nemôže, teda nemá právomoc preskúmať vecnú správnosť rozsudku a zákonnosť postupu súdu v pôvodnom konaní v tom smere, či sa súd pri rozhodovaní vyrovnal so všetkými okolnosťami a obhajobou odsúdeného, či rešpektoval zásadu bezprostrednosti a ústnosti pri dokazovaní a pod. Za nové skutočnosti alebo dôkazy nemožno považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú zistiteľné z obsahov spisov, a to ani vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevyporiadal, alebo ich dokonca prehliadol, resp. sa mýlil pri hodnotení dôkazov, prípadne ich nesprávne vyhodnotil (viď napr. R 35/1988, R 6/1997).*

*... je preto zrejmé, že o celkom bezvýsledný návrh na povolenie obnovy konania môže ísť i vtedy, ak bol návrh na povolenie obnovy konania zamietnutý podľa § 399 ods. 2 Tr. por. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos/81/2015-110 zo dňa 12. 10. 2015 v ktorom uviedol, že v posudzovanom prípade je z obsahu spisu dostatočne zrejmé nielen to, že odsúdený návrhom na povolenie obnovy konania sa domáhal prehodnotenia správnosti právoplatného odsudzujúceho rozsudku vo výrokoch o vine a treste odsúdeného napriek tomu, že v konaní o povolenie obnovy zákon takúto možnosť súdu nedáva, ale aj to, že argumenty, okolnosti a dôkazy, o ktoré oprel svoj návrh, boli známe nielen orgánom prípravného konania, ale okresnému i odvolaciemu krajskému súdu už v pôvodnom konaní, tiež dovolaciemu súdu v konaní o dovolaní odsúdeného, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 9. 2014, sp. zn. 5 Tdo/54/2014 podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuté. Taktiež pre úplnosť uviedol, že podstatnú časť argumentov odsúdený uplatnil už aj v predchádzajúcom návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý mu bol zamietnutý uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 4. 11. 2013, sp. zn. 2 Nt/6/2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 20. 2. 2014, sp. zn. 2 Tos/135/2013. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je možné konštatovať, že i návrh odsúdeného [REDAKOVANÉ] na povolenie obnovy konanie vedený v konaní Okresného súdu Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 3 Nt/41/2014 bol podaný celkom bezvýsledne.“*

45. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že krajský súd sa všetkými pre rozhodnutie podstatnými právnymi a skutkovými otázkami položenými sťažovateľom zaoberal a dal na ne dostatočné a presvedčivé odpovede.

46. Krajský súd jasne a zreteľne uviedol dôvody, pre ktoré považoval závery okresného súdu o nesplnení podmienok sťažovateľa pre priznanie mu nároku na bezplatnú obhajobu alebo obhajobu za zníženú odmenu za vecne správne. Ústavný súd nevidí dôvod, aby uvedenú argumentáciu znovu na tomto mieste opakoval, dopĺňal či „vysvetľoval“, keďže ju považuje za zrozumiteľnú a pochopiteľnú. Rovnako tak druhostupňový súd dostatočným spôsobom reagoval na tvrdenie sťažovateľa o použití nesprávneho ustanovenia Trestného poriadku okresným súdom pri rozhodovaní o uložení povinnosti sťažovateľovi nahradiť štátu vyplatenú odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi. Aj v tejto časti je odôvodnenie krajského súdu racionálne a ústavne udržateľné. Napokon druhostupňový súd neopomenul ani námietku sťažovateľa, že v jeho prípade nešlo o bezvýsledný návrh na povolenie obnovy konania, a poukázal na viacero skutočností, ktoré svedčia o opaku sťažovateľových tvrdení. Svoje závery pritom oprel jednak o judikatúru všeobecných súdov, o nespochybnené skutkové a právne zistenia, ako aj o predošlé rozhodnutia všeobecných súdov v trestnej veci sťažovateľa.

47. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti daného prípadu ústavný súd dospel k presvedčeniu, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu spĺňa všetky požiadavky kladené ústavnoprávnymi princípmi na tento druh rozhodnutia (o náhrade trov), a preto nevidí priestor, aby doň ústavný súd vstupoval. Závery prijaté krajským súdom výslovne neodporujú ani nepopierajú znenie, zmysel ani účel na vec aplikovaných právnych noriem. Napadnuté uznesenie a jemu predchádzajúci postup druhostupňového súdu je preto potrebné považovať za ústavne konformné.

48. Na základe uvedeného ústavný súd nemohol inak, iba sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy s dopadom na základné právo na bezplatnú obhajobu v zmysle ustanovenia čl. 40 ods. 3 listiny postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 24/2016

a jeho uznesením z 20. apríla 2016 odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

49. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti vo vzťahu k vysloveniu porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2017